

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Коржан В.В.

*аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова,
м.Одеса, Україна*

За дослідженнями вітчизняних науковців, зокрема, [1], [2], [3], [5] готельно-ресторанна сфера в світовій економіці належить до високорентабельних (рівень рентабельності не нижче 40%) та є провідним напрямом соціального і економічного розвитку багатьох країн. Сьогодні Україна займає одне з останніх місць у списку європейських країн за рівнем розвитку. Згідно з даними статистики у 2016 р. підприємства готельно-ресторанного бізнесу (ГРБ) в цілому по Україні були збитковими. З огляду на збитковість підприємств ГРБ, низький рівень соціально-економічного розвитку України дослідження проблем розвитку ГРБ в нашій країні та пошук напрямів підвищення його ефективності дедалі більше набуває актуальності.

Загальновідомо, що сукупність готелів та підприємств ресторанного господарства утворюють готельно-ресторанну сферу діяльності, яка входить у туристичну галузь. В Україні готельно-ресторанна сфера розвивається неприпустимо низькими темпами. Так, М.Кравець, проаналізувавши сучасний стан готельно-ресторанного бізнесу України охарактеризувала його як «дуже скромний», в порівнянні із загальносвітовою тенденцією постійного зростання і розвитку даної сфери; основний готельний фонд країни не відповідає міжнародним стандартам[1].

Аналіз світових тенденцій в індустрії гостинності доводить, що ця сфера діяльності має високий дохід і стрімкі темпи розвитку, вона є третьою за обсягами роздрібного товарообороту США, поступаючись лише продажу автомобілів та продовольчим магазинам [2]. Багато високорозвинених країн, таких як Іспанія, Швейцарія, Австрія, Франція, Бельгія побудували та підвищили свій економічний стан, значною мірою, за рахунок розвитку готельно-ресторанного бізнесу[3].

Звернемо увагу на деякі показники діяльності вітчизняних підприємств ГРБ. За даними Державної служби статистики станом на 01.01.2016 р. у сфері ГРБ зареєстровано понад 20368 суб'єктів підприємництва, що складає 1,71% від загального обліку зареєстрованих суб'єктів ЄДРПОУ, в Україні

функціонувало 4 341 колективних засоби розміщення з яких: 2 478 – готелі та аналогічні засоби розміщення та 1 863 – спеціалізовані засоби розміщення (санаторії, пансіонати, бази відпочинку, тощо) [4].

Як показав аналіз, готельно-ресторанний бізнес розвивається повільними темпами через вплив низки проблем та негативних факторів, до основних з яких належать: 1) економічна та політична нестабільність, що значно знижує як можливість залучення зовнішніх і внутрішніх інвесторів так і коло відвідувачів (відпочивальників та туристів), і як наслідок - недоотримання доходів; 2) недосконалість нормативно-правової бази, а часом, і явні прогалини у ній; 3) відсутність державного регулювання та сприяння розвитку цієї галузі з боку органів влади як на державному, так і на регіональному та місцевому рівнях (не розроблена навіть стратегія розвитку готельно-ресторанної сфери на всіх рівнях); 4) незацікавленість з боку іноземних інвесторів через високий термін окупності будівництва нових готельно-ресторанних комплексів або реставрації старих; 5) агресивна внутрішня конкуренція через значне перевищення пропозиції над попитом. Як зазначають О.Я. Домінська та Н.О. Батьковець, у цьому випадку тільки поліпшення якості обслуговування і пропозиція особливих послуг можуть врятувати становище, однак дрібним готелям часто доводиться виживати і працювати собі у збиток [5]; 6) невідповідність високих цін на послуги рівню їх якості; 7) орієнтація більшості підприємств ГРБ на забезпечених клієнтів. У Південному регіоні, зокрема, у м. Одеса, необхідно розвивати сегмент недорогих трьох- та двохзіркових готельно-ресторанних комплексів з доступними цінами для людей із середнім рівнем достатку.

Основні проблеми розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні зосереджені в основному в трьох площинах: а) площині міжнародного рівня - небажання потенційних закордонних інвесторів та потенційних закордонних клієнтів розвивати готельно-ресторанний бізнес України через її нестабільний економічно-політичний стан; б) площині макрорівня - відсутність державного регулювання, недосконалість законодавчо-правової бази, не розробленість єдиної стратегії розвитку та інвестиційної підтримки готельно-ресторанного бізнесу; в) площині макрорівня - з одного боку наявність агресивної внутрішньої конкуренції, з іншого - орієнтація на заможного клієнта (зависокі ціни на послуги) при недостатній якості обслуговування.

Література

1. Кравець М.А. Регулювання розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. URL: www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-2/doc/2/21.pdf (дата звернення 17.11.2018р.)
2. Волковська Я. В. Тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2015. Вип. 12. С. 82-85.
3. Жульковська Д.Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку готельного бізнесу в Україні. *Матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки»*. Умань. 2017. 364 с. С.334-336.
4. Аналіз регуляторного впливу до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення та зміни категорій об'єктам туристичної інфраструктури». 2017. URL: <http://www.me.gov.ua>. (дата звернення 17.11.2018р.)
5. Домінська О.Я., Батьковець Н.О. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2017. Вип.52. С. 39-41.